

Arbetarrörelsen hycklar

Svenska Dagbladet den 26 mars 2004

Svensk arbetarrörelse påstår sig stå för internationell solidaritet. Regeringens förslag om särskilda övergångsregler tyder på något helt annat. En stor del av de positiva effekterna av arbetskraftsinvandring tillfaller nämligen de fattigare delarna av världen. Den bristande solidariteten hos de rika ländernas arbetarrörelser kritiseras i en rapport om rättvis globalisering som en kommission stödd av ILO, FN:s organ för arbetsrättsliga frågor, nyligen gav ut. Kommissionens rapport, som faktiskt välkomnas av svenska LO, understryker hur viktig arbetskraftsinvandring är för att minska klyftorna mellan rika och fattiga länder.

Vinsterna av arbetskraftsinvandring tillfaller både mottagarland, emigranter och sändarland. I mottagarlandet är den kanske mest markanta vinsten att man kommer att kunna köpa billigare tjänster. Invandring minskar även de växande demografiska obalanserna. Klart är även att vissa påverkas negativt av öppnare gränser. Främst gäller detta dem som arbetar i branscher som tidigare varit stängda för utländsk konkurrens. Detta har dock alltid varit den oundvikliga baksidan av en internationaliserad ekonomi.

Men såvida man inte anser att det är värre för en tandläkare eller byggnadsarbetare att förlora sitt jobb till en person från Polen än för en sömmerska att se sitt arbete omlokaliseras till Baltikum, är det uppenbart att Sverige tjänar på ökad invandring. De fattiga länder som förväntas sända sin arbetskraft gynnas på flera sätt. De arbetare som stannar kvar får på sikt höjda reallöner. Naturligtvis tjänar de emigrerade individerna, då de kommer att få betydande lönelöft i reala termer. Dessutom tjänar invandrarnas familjer i hemlandet bl a genom de pengar deras emigrerade släktingar skickar hem.

Enligt ILO motsvarar denna typ av kapitalflöde minst 75 miljarder dollar per år - ungefär dubbelt så mycket som världens samlade bistånd! De föreslagna övergångsreglerna ska motverka svartarbete bl a genom hårdare kontroll av arbetsgivare. Men svartarbete i exempelvis byggbranschen är ingen nyhet, så varför kommer åtstramningen just nu? Inte anser väl regeringen att det är bättre med svenska än med invandrade svartarbetare?

Regeringen och dess stödpartier vill även försvåra utverkandet av f-skattesedel. F-skattesedel ses nämligen främst som ett sätt att kringgå arbetsmarknadens regler. Men varför väcks denna fråga just nu? Många andra arbetsintensiva näringar, t ex närbutiker och journalistik, har sedan länge utsatts för konkurrens av individer med f-skattesedel, utan att detta har gett upphov till politisk debatt.

När konkurrensen nu uppträder i nya branscher är den plötsligt ett problem. Kanske säger oron mer om arbetarrörelsens interna maktbalans än om någonting annat. Om det verkligen vore omsorgen om egenföretagarnas levnadsstandard som driver regeringen har den ett antal svåra avvägningar att göra. Ska en frilansande journalist som inte drar in

avtalsenlig lön varje månad fråntas sin f-skattesedel? Är det värre för en egenföretagare i byggbranschen att tjäna 12 000 kronor i månaden än för en närbutiksinnehavare att klara sig på samma summa? Slutsatsen är att de restriktioner regeringen vill lägga på invandringen är resultatet av snäv gruppegoism. Svensk arbetarrörelse står dessutom alltmer isolerad i denna fråga.

ILO anser friare arbetskraftsinvandring vara en viktig del på vägen mot en rättvisare värld. Omstruktureringsproblem i de rika länderna måste mötas med åtgärder i form av omskolning i stället för migrationshinder. Dessa drabbar nämligen alltid de fattiga länderna värst.

Om det är oron för överutnyttjande av välfärdssystemen som ligger bakom motståndet mot invandring, tyder mycket på att vi svenskar själva är huvudproblemet. Låt oss därför föreslå en annan tolkning av oron. I flera branscher klagar arbetsgivarna på arbetskraftsbrist trots höga arbetslöshetstal. Om vakanserna börjar fyllas med utländsk arbetskraft kan det vara svårt att hävda att arbetstillfällena inte finns. Detta skulle öka pressen på svenskar att ta jobb i stället för att gå kvar på a-kassa. Är det solidariskt att hindra arbetsvilliga invandrare att komma hit för att undvika detta?

Förslaget om arbetsmarknadsprövning har lagts på is men kan ändå få omedelbara konsekvenser. Alla regeringar är känsliga för opinionsvindar. Således kommer de grupper som bäst lyckas utmåla invandringen som ett problem att ha störst chans att få den begränsad. Bara möjligheten att införa arbetsmarknadsprövning kan därför komma att vrida den svenska debatten i invandringsfientlig riktning.

I USA, där vi båda tillfälligtvis är verksamma, gäller oron främst utlokaliseringen av arbeten till tredje världen, så kallad "outsourcing". Ingen politiker försöker emellertid motivera sina förslag om utökade handelshinder med omsorgen om dataprogrammerarna i Indien - det är ju dem man vill göra arbetslösa!

Denna brist på politiskt hyckleri är uppfriskande. I Sverige är däremot hyckleriet utbrett. När vi gick med i EU var rätten att ge sig ut i Europa på jakt efter arbete central. Denna rättighet ska nu förvägras de nya EU-medborgarna. Till råga på allt påstår sig företrädare för arbetarrörelsen lägga dessa diskriminerande förslag utifrån omsorg om invandrarna. Vi hoppas att riksdagens övriga partier vägrar ställa upp på denna dubbelmoral.

Daniel Waldenström

Jonas Vlachos

©Svenska Dagbladet eller artikelförfattaren.